

Посольство
Великої Британії
в Україні

Бібліотечна Країна
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ

МОБІЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ

КРОК ВПЕРЕД – МОБІЛЬНЕ БІБЛІОТЕЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Використання мобільного бібліотечного обслуговування для надання бібліотечних послуг широко практикується у багатьох країнах світу, також воно дозволене українським законодавством. У світовій практиці можна зустріти кілька варіантів мобільного бібліотечного обслуговування. Види моделей мобільного бібліотечного обслуговування, як демонструє світовий досвід¹, різноманітні. Розглянемо їхні особливості.

1. *Поєднання стаціонарної бібліотеки і мобільного бібліотечного обслуговування.* У цій моделі функціонують головна бібліотека в центральному населеному пункті, філіали бібліотеки у периферійних населених пунктах і мобільні бібліотеки, які зазвичай обслуговують сільські території та околиці міст.
2. *Функціонування лише мобільного бібліотечного обслуговування.* Ця модель ефективна зазвичай у районах з рівномірно розсіяним сільським населенням без наявності великих населених пунктів.
3. *Спеціалізоване мобільне бібліотечне обслуговування.* Ця модель передбачає:
 - обслуговування дітей;
 - шкільні мобільні бібліотеки;
 - обслуговування осіб, які не можуть залишити власне помешкання;
 - кібермобілі (інфомобіль) – мобільні бібліотеки, які зосереджені на наданні комп'ютерних та супутніх послуг, на забезпеченні доступу до інтернету;
 - мобільні бібліотеки для осіб з особливими потребами або для людей похилого віку;
 - інфомобілі для тих, хто шукає роботу.

Матеріальні та фінансові ресурси, необхідні для заснування і функціонування стаціонарної та мобільної бібліотеки, різняться між собою. Перелік основних з них наведений у *таблиці 1*.

ТАБЛИЦЯ 1. МАТЕРІАЛЬНІ ТА ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ЗАСНУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СТАЦІОНАРНОЇ І МОБІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ

	Стаціонарна бібліотека	Мобільна бібліотека
Створення	1. Земельна ділянка 2. Будівля 3. Система опалення 4. Естетика та благоустрій 5. Меблі та обладнання 6. Водопостачання та водовідведення	1. Транспортний засіб 2. Гараж 3. База 4. Оснащення пунктів зупинки мобільної бібліотеки 5. Генератор
Періодичні витрати	1. Штат 2. Експлуатаційні витрати 3. Комунальні послуги (опалення, водопостачання, водовідведення, електропостачання) 4. Амортизація меблів та обладнання 5. Ремонт 6. Підлога (килими) 7. Прибирання	1. Податки, оплати, пов'язані з транспортним засобом 2. Штат (водій, обслуговуючий персонал) 3. Пальне 4. Амортизація транспортного засобу та обладнання у ньому 5. Ремонт та запчастини

¹Інформація наведена за виданням: Руководство по мобильным библиотекам. Пересмотрено рабочей группой Секции публичных библиотек ИФЛА, координатор Иэн Стрингер. – The Hague, IFLA Headquarters. – 75p.

Порівняльний аналіз слабких і сильних сторін мобільного та стаціонарного бібліотечного обслуговування наведений у *таблиці 2*.

ТАБЛИЦЯ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛАБКІХ І СИЛЬНИХ СТОРІН
МОБІЛЬНИХ ТА СТАЦІОНАРНИХ БІБЛІОТЕК

	Стаціонарна бібліотека	Мобільна бібліотека
Сильні сторони	1. Великий асортимент фондів. 2. Велика кількість послуг. 3. Довгий термін експлуатації.	1. Велика глибина обслуговування/Наближеність послуг. 2. Гнучкість – можливість змінювати маршрут, можливість прибути в місце проведення культурного заходу. 3. Можливість поєднувати бібліотечні послуги з наданням інших послуг (варіант – шкільний автобус/шкільна мобільна бібліотека). 4. Можливість обслуговувати кілька громад на основі договору про співробітництво територіальних громад (розподіл видатків між кількома бюджетами).
Слабкі сторони	1. Велика відстань від місця проживання користувачів до місця розташування бібліотеки. 2. Великі капітальні витрати на створення бібліотеки.	1. Вплив якості дорожнього покриття на мобільність. 2. Вплив погодних умов на мобільність. 3. Імовірність ризику, пов'язаного з можливістю пошкодження обладнання в дорозі. 4. Імовірність вимушених перерв для ремонту/технічного обслуговування. 5. Наявність труднощів з пошуком специфічного транспортного засобу.

Варіанти транспортних засобів, які використовуються для мобільного бібліотечного обслуговування:

- мінібус;
- міжміський автобус;
- вантажний автомобіль;
- автобус типу «гармошка» («гармошковий»);
- спеціалізований автофургон.

Приклади основних типів транспортних засобів, які використовуються для мобільного бібліотечного обслуговування, наведені у *додатку 1*.

В Україні прикладом запровадження мобільного бібліотечного обслуговування став Вінницький район Вінницької області, де у 2017 році 14 сіл, які не мали стаціонарної бібліотеки, почав обслуговувати бібліобус (*малюнок 1*)².

Цей бібліобус придбала Вінницька районна державна адміністрація. Він призначений надавати бібліотечні послуги у населених пунктах, де відсутня стаціонарна бібліотека.

Існуюча законодавча база України дозволяє виокремити кілька моделей мобільного бібліотечного обслуговування.

Модель 1. Мобільна бібліотека обслуговує населені пункти, де немає стаціонарних бібліотек.

Модель 2. Мобільна бібліотека обслуговує як віддалені квартали населених пунктів зі стаціонарними бібліотеками, так і населені пункти без стаціонарних бібліотек.

Модель 3. Мобільна бібліотека замінює стаціонарні бібліотеки і обслуговує лише ті населені пункти, де вони були.

²Джерело: <https://day.kyiv.ua/uk/news/231017-na-vinnychchyni-zyavylasya-mobilna-biblioteka>

Модель 4. Мобільна бібліотека замінює стаціонарні бібліотеки і обслуговує як населені пункти, де вони були, так і населені пункти, де їх не було.

Малюнок 1. Бібліобус у Вінницькому районі Вінницької області

Постанова Кабінету Міністрів «Про мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні» визначає, що у населених пунктах з кількістю жителів до 500 чоловік може використовуватися обслуговування пересувними бібліотеками, а в населених пунктах з кількістю жителів від 500 чоловік повинне використовуватися обслуговування за допомогою стаціонарної бібліотеки³.

Розглянемо детальніше на прикладі об'єднаних територіальних громад Тернопільської області модель 4, коли – відповідно до мінімальних соціальних нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками – у селах із населенням до 500 мешканців замість стаціонарних бібліотек запроваджується обслуговування мобільними бібліотеками, які, крім того, починають обслуговувати ті села, де раніше взагалі не було бібліотек.

Як видно з *таблиці 3*, в ОТГ Тернопільської області станом на грудень 2017 року було 93 населених пункти із населенням менше 500 мешканців, у яких функціонували публічні бібліотеки.

³Постанова Кабінету Міністрів від 30 травня 1997 року № 510 «Про мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні» // Доступно з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/510-97-%D0%BF>

ТАБЛИЦЯ 3. КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ, У ЯКИХ ПРОЖИВАЄ ДО 500 МЕШКАНЦІВ
І ДЕ ФУНКЦІОНУЮТЬ ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ

Район	Кількість сіл з населенням менше 500 чол. в об'єднаних територіальних громадах району, де є публічні бібліотеки	Громада	Кількість сіл з населенням менше 500 чол., де є публічні бібліотеки
Борщівський район	13	Більче-Золотецька ОТГ	3
		Мельнице-Подільська ОТГ	5
		Борщівська ОТГ	0
		Озерянська ОТГ	?
		Скала-Подільська ОТГ	5
Бережанський район	2	Саранчуківська ОТГ	2
Бучацький район	2	Золотопотіцька ОТГ	2
		Трибухівська ОТГ	0
Гусятинський район	1	Васильковецька ОТГ	0
		Гримайлівська ОТГ	0
		Гусятинська ОТГ	1
		Коцюбинська ОТГ	0
Збаразький район	3	Вишнівецька ОТГ	1
		Колодненська ОТГ	2
		Чернихівська ОТГ	0
Зборівський район	8	Залозецька ОТГ	6
		Озернянська ОТГ	2
Козівський район	0	Козлівська ОТГ	0
Кременецький район	2	Лопушненська ОТГ	2
		Почаївська ОТГ	0
Лановецький район	7	Борсуківська ОТГ	1
		Лановецька ОТГ	6
Монастирський район	2	Коропецька ОТГ	2
Підволочиський район	18	Новосільська ОТГ	3
		Підволочиська ОТГ	8
		Скалатська ОТГ	2
		Скориківська ОТГ	5
Теребовлянський район	11	Золотниківська ОТГ	11
		Іванівська ОТГ	0
		Микулинецька ОТГ	0
		Теребовлянська ОТГ	0

Район	Кількість сіл з населенням менше 500 чол. в об'єднаних територіальних громадах району, де є публічні бібліотеки	Громада	Кількість сіл з населенням менше 500 чол., де є публічні бібліотеки
Тернопільський район	7	Байковецька ОТГ	1
		Великогаївська ОТГ	6
Чортківський район	5	Заводська ОТГ	0
		Білобожницька ОТГ	2
		Колиндянська ОТГ	3
Шумський район	12	Великодедеркальська ОТГ	4
		Шумська ОТГ	8

Детальніша інформація про наявність публічних бібліотек у населених пунктах ОТГ Тернопільської області наведена у *додатку 2*.

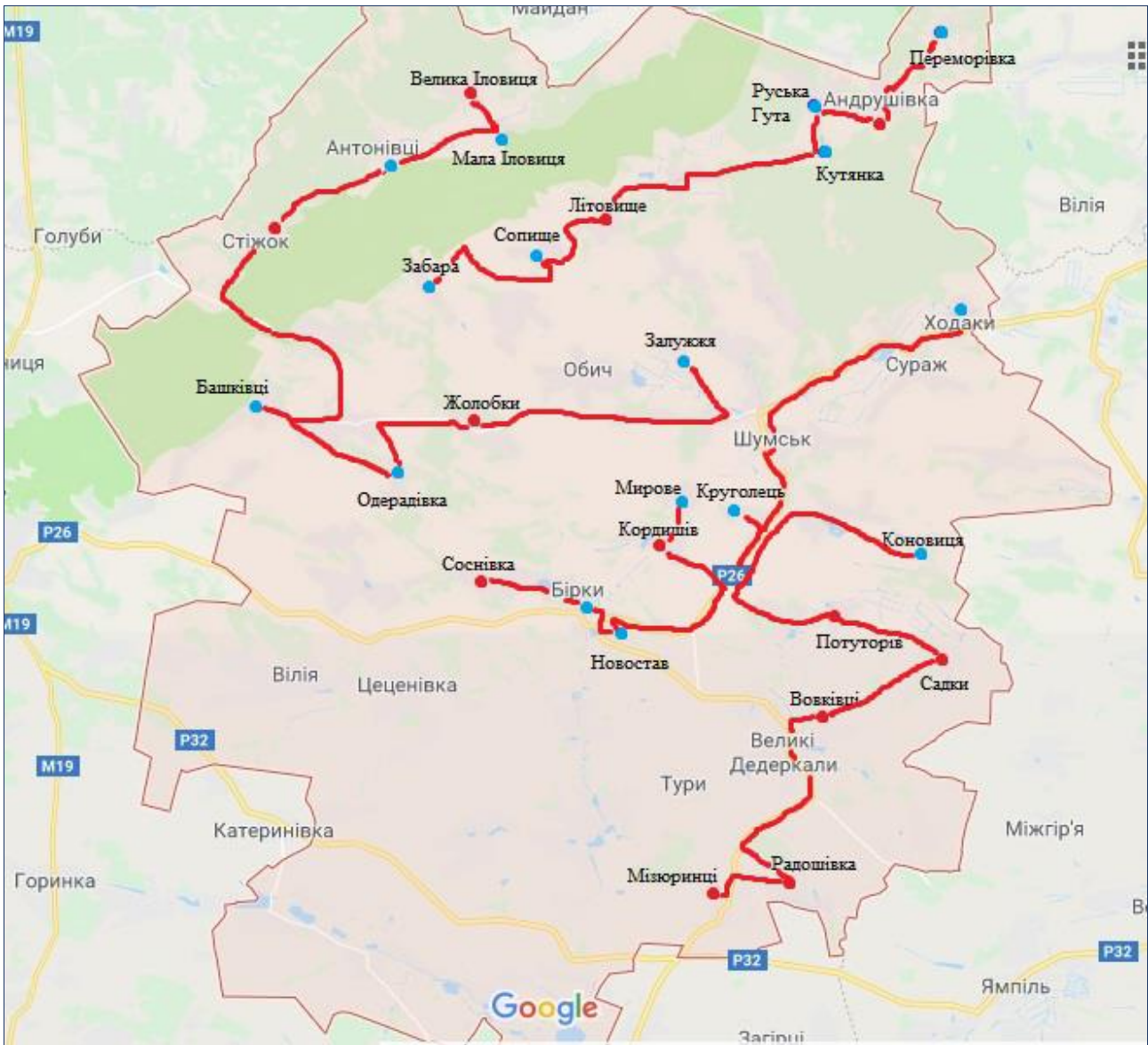
Наприклад, у двох громадах Шумського району є 12 населених пунктів з кількістю мешканців до 500 чоловік, у яких діють публічні бібліотеки. В одній з цих громад – Великодедеркальській – таких сіл лише чотири, і купувати бібліобус для обслуговування лише чотирьох сіл занадто витратно. Але на основі Закону України «Про співробітництво територіальних громад»⁴ Шумська і Великодедеркальська ОТГ можуть розробити спільну систему мобільного бібліотечного обслуговування. Один із можливих варіантів – база бібліобусу розташовується в Шумську, а Великодедеркальська ОТГ міжбюджетним трансфертом перераховує Шумській ОТГ кошти за мобільне бібліотечне обслуговування своїх чотирьох сіл. У такому випадку можна розробити гіпотетичну модель мобільного бібліотечного обслуговування в ОТГ Шумського району, карта маршрутів якого зображена на *малюнку 2* (червоним кольором позначено села, де стаціонарну бібліотеку можна замінити на мобільне бібліотечне обслуговування, синім кольором – села, де взагалі не було публічної бібліотеки).

Опис можливих маршрутів руху бібліобусу з кілометражем і часом, необхідним для прибуття до пункту призначення, наведений у *додатку 3*.

Як видно з *додатка 3*, для об'їзду сіл Шумського району знадобиться чотири робочих дні (плюс ще один день на технічне обслуговування транспортного засобу і роботу працівника мобільної бібліотеки у базовій стаціонарній бібліотеці). Якщо відвести по одній годині на поїздку від Шумська до початкової точки маршруту і на повернення від кінцевої точки до Шумська, то на рух самим маршрутом залишається 6 годин, з яких 1-1,5 години йде на подолання відстані між селами, а 4,5-5 годин – на обслуговування мешканців. На кожен день припадає 6-8 сіл, у середньому на одне село – по 40 хвилин.

Таким маршрутом поїздки можна здійснювати двічі на місяць, тому у цій моделі функціонування мобільної бібліотеки її водієві і працівнику можна забезпечити оплату у розрахунку на півставки. Витрати на пальне наведені у *таблиці 4*.

⁴Закон України «Про співробітництво територіальних громад» // Доступно з: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

Малюнок 2. Можливі маршрути руху бібліобусу в ОТГ Шумського району

ТАБЛИЦЯ 4. ВИТРАТИ НА ПАЛЬНЕ ДЛЯ КУРСУВАННЯ БІБЛІОБУСУ ГІПОТЕТИЧНИМ МАРШРУТОМ В ОТГ У ШУМСЬКОМУ РАЙОНІ

Курсування	Відстань	Розхід палива	Витрати на паливо
Чотири маршрути	160 км	18 л	500 грн
Поїздка від Шумська до початкових пунктів маршруту і від кінцевих пунктів до Шумська	115 км	13 л	360 грн

За умов курсування маршрутом двічі на місяць річні витрати на паливо становитимуть приблизно 21 тис. грн. Також необхідно буде оплатити по півставки водія та працівника мобільної бібліотеки. В цій моделі мобільне бібліотечне обслуговування заміщає 12 стаціонарних публічних бібліотек.

Шумська міська рада у бюджеті на 2018 рік затвердила видатки на бібліотеки у розмірі 1,02 млн грн⁵, з них 770 тисяч на оплату праці і 57,5 тисяч на комунальні послуги. Якщо розділити цю суму на 20 існуючих у громаді бібліотек, то середні видатки на 1 бібліотеку становитимуть 38,5 тисяч на зарплату і 2875 грн на комунальні послуги (цифри достатньо умовні, тому що бібліотеки різні, у самому Шумську вони більші).

Якщо замість 12 стаціонарних публічних бібліотек у Шумській і Великодедеркальській ОТГ запровадити мобільне бібліотечне обслуговування, виходячи із середніх показників по Шумській громаді можна припустити, що на оплаті праці у двох громадах буде зекономлено 462 тисяч грн, на комунальних послугах – 34,5 тис грн. При цьому витрати на пальне становили б за приблизними підрахунками 21 тис грн, на зарплату водієві та одному бібліотечному працівнику (якщо виходити з мінімальної заробітної плати на півставки) – 38,4 тис грн. Без врахування ремонту та технічного обслуговування транспортного засобу загалом витрати на мобільне бібліотечне обслуговування склали б 59,4 тис грн.

Отже, заміна стаціонарного бібліотечного обслуговування на мобільне бібліотечне обслуговування у 12 населених пунктах Шумської і Великодедеркальської ОТГ із населенням до 500 мешканців могло б зекономити до 400 тисяч грн разом для двох громад на рік.

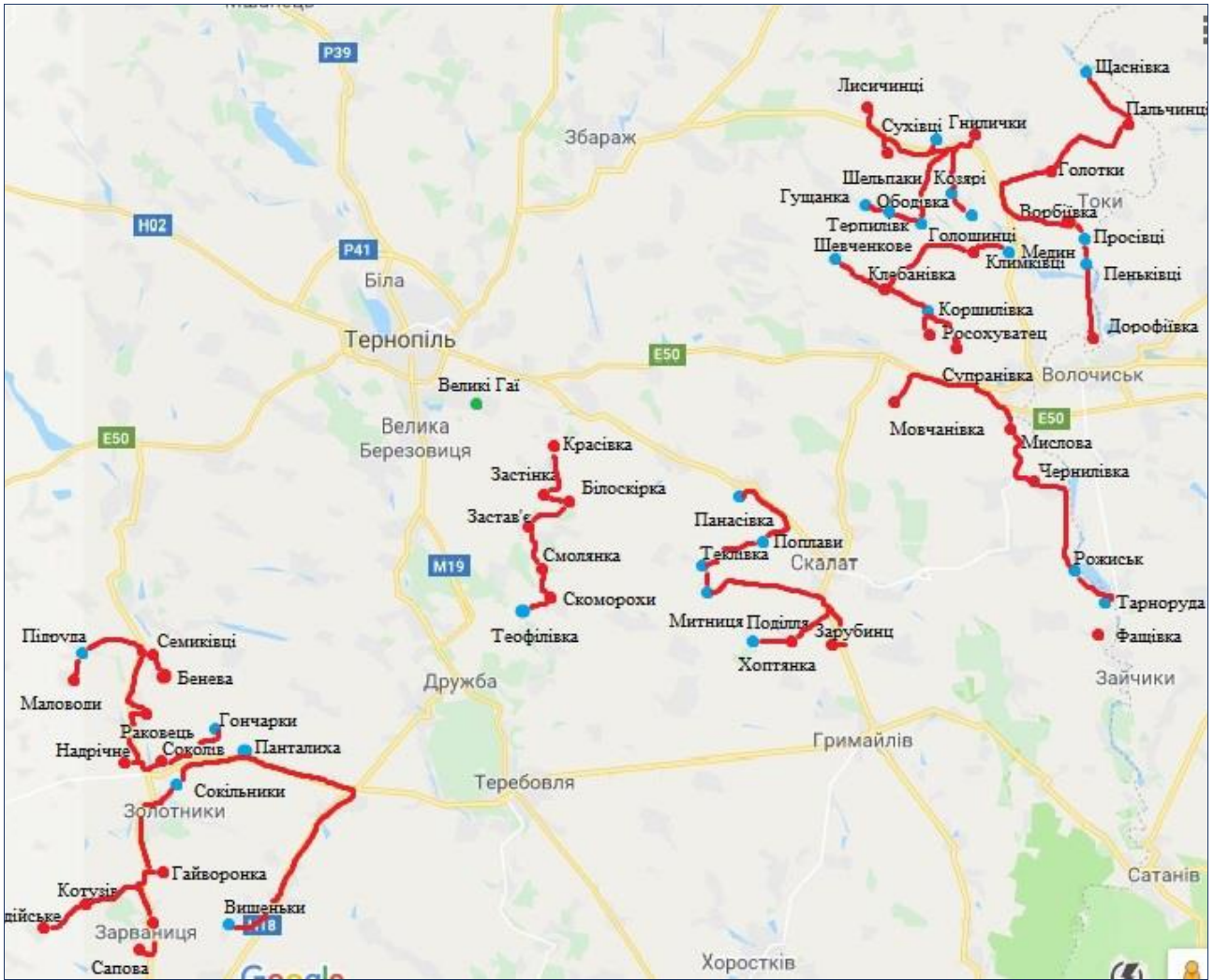
Інший варіант – співпраця об'єднаних громад у сфері мобільного бібліотечного обслуговування одразу кількох суміжних районів. Розглянемо, наприклад, гіпотетичну модель співпраці ОТГ Тербовлянського, Тернопільського та Підволочиського районів.

У такій моделі одним з варіантів базування бібліобусу може бути Великогаївська ОТГ, яка географічно розташована в центрі. Можливі маршрути руху бібліобусу наведені на *малюнку 3*.

Опис можливих маршрутів руху бібліобусу з кілометражем і часом, необхідним для прибуття до пункту призначення, наведений у *додатку 4*.

Як видно з *додатка 4*, для об'їзду сіл трьох районів знадобиться 8 робочих днів (плюс ще два дні – по одному на тиждень – на технічне обслуговування транспортного засобу і на роботу працівника мобільної бібліотеки у базовій стаціонарній бібліотеці). Якщо відвести по одній годині на дорогу від Великих Гаїв до початкової точки і повернення з кінцевої точки до Великих Гаїв, то на рух бібліобусу цим маршрутом залишається 6 годин, з яких 1-2 години йдуть на подолання відстані між селами, а 4-5 годин – на обслуговування мешканців. На кожен день припадає 6-9 сіл, у середньому на одне село – по 30-40 хвилин. Оскільки цим маршрутом поїздки можна здійснювати двічі на місяць, тому у моделі функціонування мобільної бібліотеки її водієві і працівнику можна забезпечити оплату у розрахунку на повну ставку. Витрати на пальне наведені у *таблиці 5*.

⁵Джерело: https://rada.info/upload/users_files/04396259/9c106081ed91b64ccc084ec897178e14.pdf

Малюнок 3. Можливі маршрути руху бібліобусу у Підволочиському, Тербовлянському та Тернопільському районах

ТАБЛИЦЯ 5. ВИТРАТИ НА ПАЛЬНЕ ДЛЯ КУРСУВАННЯ БІБЛІОБУСУ ГІПОТЕТИЧНИМ МАРШРУТОМ В ОТГ У ПІДВОЛОЧИСЬКОМУ, ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОМУ ТА ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ РАЙОНАХ

Курсування	Відстань	Розхід палива	Витрати на паливо
8 маршрутів	307 км	34 л	940 грн
Поїздка від Великих Гаїв до початкових пунктів маршруту і від кінцевих пунктів до Великих Гаїв	707 км	78 л	2160 грн

При двох курсуваннях по маршруту на місяць річні витрати на паливо становитимуть приблизно 75 тис грн. Також для функціонування мобільної бібліотеки необхідно буде оплатити по повній ставці водія та працівника. В цій моделі мобільне бібліотечне обслуговування замінює 36 публічних бібліотек.

Якщо взяти бюджети громад, які розміщені у вільному доступі на офіційних сайтах громад, то у бюджеті Великогаївської ОТГ на 2018 рік⁶ видатки на бібліотеки затверджені на суму 435 тис

⁶Джерело: <https://velykogaivska-gromada.gov.ua/bjudzhet-2017-09-04-01-24-01-2017/>

грн, з них 300 тис. – на оплату праці, 2 тис. грн – на комунальні послуги (разом 13 бібліотек, середні витрати на зарплату на 1 бібліотеку – 23,1 тис. грн, на комунальні послуги – 0,15 тис. грн). У бюджеті Підволочиської ОТГ⁷ на 2018 рік видатки на бібліотеки затверджені на суму 1,75 млн грн, з них зарплата – 1299 тис. грн, комунальні послуги – 129,7 тис. грн. У середньому на 1 бібліотеку видатки на зарплату – 70 тис. грн, на комунальні послуги – 6,5 тис. грн. У бюджеті Скориківської ОТГ на 2018 рік⁸ видатки на бібліотеки затверджені у розмірі 260 тис. грн, з них зарплата – 170 тис. грн (у середньому – 24,3 тис. грн) і на комунальні послуги – 0 грн.

Можна вивести середні цифри по цих бюджетах: середні видатки на зарплату на 1 бібліотеку – 39,1 тис. грн, на комунальні послуги – 2,2 тис. грн. Якщо таку умовну середню цифру застосувати до усіх 36 бібліотек, які у цій моделі можна замінити на мобільне бібліотечне обслуговування, то загальні сума видатків на бібліотеки могла б скласти 1487 тис. грн. Водночас видатки на пальне і зарплату водієві та бібліотечному працівнику – 148 тис. грн (за мінімальної заробітної плати). Отже, економія у такій моделі для 7 громад загалом може скласти до 1,3 млн грн.

Як видно з наведених прикладів, модель співробітництва об'єднаних територіальних громад для запровадження мобільного бібліотечного обслуговування замість стаціонарного у населених пунктах до 500 мешканців (як це дозволяє робити законодавство) може мати позитивні результати:

- економію коштів;
- мобільні бібліотеки можуть зупинятися зокрема у населених пунктах, де взагалі не було публічної бібліотеки.

Однак, зрозуміло, що зображена модель, яка передбачає заміну стаціонарного бібліотечного обслуговування на мобільне, тобто фактично закриття частини публічних бібліотек громади, несе за собою виклики, зокрема:

- скорочення працівників – соціальний аспект;
- соціальне збурення, особливо в умовах новостворених громад, де, як правило, якась частина мешканців і так насторожено сприймає факт створення об'єднаної громади;
- втрату кваліфікованих кадрів;
- втрату приміщень колишніх бібліотек (зауважимо, що у невеликих населених пунктах приміщення публічних бібліотек і так перебувають у незадовільному, а в деяких випадках – в аварійному стані).

Крім того, у другій гіпотетичній моделі, за якою могли б співпрацювати 7 об'єднаних громад із трьох суміжних районів, можуть виникнути труднощі з тим, як домовитися і визначити, де базуватиметься мобільна бібліотека, яка громада візьме транспортний засіб на баланс, як формуватиметься книжковий фонд мобільної бібліотеки, як розподілити видатки на утримання мобільної бібліотеки між громадами тощо.

Стосовно типу транспортного засобу, який можна використати на практиці для запровадження мобільного бібліотечного обслуговування, то маємо приклад: на платформі

⁷Джерело: <http://pidvolochyska-gromada.gov.ua/bjudzhetnij-proekt-pidvolochiskoi-selischnoi-radi-na-2018-rik-16-55-19-15-12-2017/>

⁸Джерело: <http://ckorykivska-gromada.gov.ua/docs/46372/>

Prozorro⁹ свого часу було оголошення про купівлю бібліобусу Вінницькою районною державною адміністрацією; зазначений тип транспортного засобу – ГАЗ 2705, а оголошена ціна станом на травень 2016 року – 377 тисяч гривень. Детальна інформація про технічні характеристики цього транспортного засобу – у *додатку 5*.

ВИСНОВКИ

1. Одним із елементів вирішення проблеми реформування системи публічних бібліотек в Україні можна вважати широке запровадження мобільного бібліотечного обслуговування.
2. Запровадження мобільного бібліотечного обслуговування в об'єднаних громадах може відбуватися у кількох різних варіантах, які передбачають або збереження наявної мережі стаціонарних публічних бібліотек у громаді (у такому випадку мобільне бібліотечне обслуговування - додатковий бонус, але також додаткові видатки бюджету), або закриття частини стаціонарних публічних бібліотек у невеликих населених пунктах (такий варіант – економія коштів, але водночас необхідність скорочення працівників, загроза соціальних збурень, втрата кваліфікованих кадрів).
3. В усіх можливих моделях оптимальною є співпраця між певною кількістю громад на основі Закону України «Про співробітництво територіальних громад» для того, щоб розподілити видатки на утримання мобільної бібліотеки та придбання транспортного засобу між кількома бюджетами.

⁹Джерело: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2016-05-05-000114-a>

ДОДАТОК 1. ОСНОВНІ ТИПИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ МОБІЛЬНОГО БІБЛІОТЕЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ¹⁰

Мінібус (Португалія)

Міжміський автобус (Фінляндія)

¹⁰Інформація наведена за виданням: Руководство по мобильным библиотекам. Пересмотрено рабочей группой Секции публичных библиотек ИФЛА, координатор Иэн Стрингер. – The Hague, IFLA Headquarters. – 75p.

Вантажний автомобіль (Австралія)

Спеціалізований автофургон (Велика Британія)

Автобус типу «гармошка» (Фінляндія)

ДОДАТОК 2. НАЯВНІСТЬ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК У НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ¹¹

Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки	Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки
Борщівський район					
Більче-Золотецька ОТГ			Борщівська ОТГ		
Більче-Золоте	1719	+	Борщів	11273	+
Мушкарів	101	+	Мушкатівка	1166	+
Монастирок	205	+	Слобідка-Мушкатівська	868	+
Юр'ямпіль	262	+	Верхняківці	688	+
Олексинці	942	+	Висічка	586	+
Шершенівка	634	+	Королівка	1094	+
Мельнице-Подільська ОТГ			Пищатинці	744	+
Мельниця-Подільська	3702	+	Стрільківці	1035	+
Зелене	373	–	Цигани	1511	+
Вигода	408	+	Озерянська ОТГ		
Білівці	519	+	Озеряни	1577	+
Боришківці	575	+	Констанція	373	?
Окопи	475	+	Жилинці	319	?
Трубчин	228	–	Пилатківці	322	?
Вільховець	1518	+	Грабівці	49	–
Горошова	1860	+	Скала-Подільська ОТГ		
Дзвинячка	1037	+	Скала-Подільська	4258	+
Дністрове	678	+	Гуштин	487	+
Збручанське	377	+	Іванків	1501	+
Кудринці	1362	+	Бережанка	162	+
Михайлівка	527	+	Гуштинка	330	+
Урожайне	286	+	Трійця	33	–
Дзвенигород	208	–	Лосяч	1060	+
Латківці	249	+	Нивра	726	+
Устя	1007	+	Залуччя	154	+
Михалків	190	–	Турильче	684	+
Худиківці	627	+	Вербівка	186	+

¹¹Інформація з офіційних сайтів об'єднаних територіальних громад та офіційного сайту Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки: <http://library.te.ua/bblotekarevi/biblioteki-oblasti/tsentralzovan-bblotetchn-sistemi-oblast/>

Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки	Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки
			Підпилип'я	79	–
Бережанський район					
Саранчуківська ОТГ					
Базниківка	85	–	Нова Гребля	16	–
Вільховець	650	+	Рибники	267	–
Котів	436	+	Саранчуки	785	+
Молохів	31	–	Тростянець	344	+
Бучацький район					
Золотопотіцька ОТГ			Русилів	303	+
Золотий Потік	2424	+	Сновидів	1974	+
Рублін	336	–	Скоморохи	1087	+
Возилів	1102	+	Соколів	1793	+
Костільники	1008	+	Трибухівська ОТГ		
Миколаївка	487	+	Трибухівці	4308	+
Губин	169	–	Пишківці	1279	+
Сокілець	231	–			
Гусятинський район					
Васильковецька ОТГ			Гримайлівська ОТГ		
Васильківці	1199	+	Гримайлів	1972	+
Крогулець	766	+	Оленівка	328	–
Нижбірок	1188	+	Буцики	386	–
Старий Нижбірок	888	+	Лежанівка	198	–
Целіїв	1248	+	Білинівка	21	–
Чабарівка	1033	+	Гусятинська ОТГ		
Коцюбинська ОТГ			Гусятин	7201	+
Коцюбинці	1837	+	Вільхівчик	499	+
Чагарі	276	–	Суходіл	580	+
Жабинці	667	+	Боднарівка	111	–
Збаразький район					
Вишнівецька ОТГ			Колодненська ОТГ		
Вишнівець	3349	+	Колодне	1304	+
Загороддя	385	–	Болязуби	430	+
Бутин	628	+	Глинчуки	21	–
Старий Вишнівець	1550	+	Шимківці	688	+
Кинахівці	365	+	Решнівка	387	+
Поляни	125	–	Черніхівська ОТГ		
Мишківці	309	–	Черніхівці	1448	+

Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки	Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки
Федьківці	514	+	Старий Збараж	598	+
Бодаки	1112	+	Верняки	117	–
Зборівський район					
Залозецька ОТГ			Чистопади	527	+
Залізці	2763	+	Озернянська ОТГ		
Білоголови	639	+	Озерна	3907	+
Нетерпинці	130	+	Богданівка	176	–
Гаї-за-Рудою	774	+	Білковці	193	+
Ратищі	298	+	Сировари	274	+
Піщане	227	+	Яцківці	221	–
Серетець	468	+	Осташівці	515	+
Підберізіці	452	+	Данилівці	384	–
Тростянець	204	–	Цебрів	696	+
Білокриниця	179	+			
Козівський район					
Козлівська ОТГ			Покропивна	568	+
Козлів	1820	+	Слобідка	678	+
Дмухівці	616	+	Таурів	966	+
Кременецький район					
Лопушненська ОТГ			Мала Горянка	174	–
Лопушне	691	+	Почаївська ОТГ		
Крутнів	585	+	Почаїв	7623	+
Раславка	344	+	Затишшя	283	–
Велика Горянка	418	+	Старий Тараж	1018	+
Волиця	105	–	Комарин	418	–
Лановецький район					
Борсуківська ОТГ			Волиця	216	–
Борсуки	818	+	Загірці	496	+
Нападівка	1101	+	Краснолука	579	+
Синівці	310	+	Малі Кусківці	201	+
Борщівка	1075	+	Михайлівка	434	+
Великі Кусківці	587	+	Оришківці	404	+
Передмірка	632	+	Татаринці	488	+
Лановецька ОТГ			Юськівці	1047	+
Ланівці	8682	+	Якимівці	491	+
Монастирський район					
Коропецька ОТГ					

Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки	Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки
Коропець	3396	+	Вербка	405	+
Світле	296	–	Діброва	310	–
Стигла	302	–	Садове	191	+
Підволочиський район					
Новосільська ОТГ			Скалатська ОТГ		
Нове Село	610	+	Скалат	4192	+
Гнилички	410	+	Поплави	84	–
Голошинці	199	–	Городниця	1027	+
Козярі	200	–	Зарубинці	452	+
Сухівці	584	–	Поділля	458	+
Гнилиці	688	+	Криве	724	+
Лисичинці	380	+	Колодіївка	989	+
Шельпаки	425	+	Панасівка	383	–
Підволочиська ОТГ			Старий Скалат	1229	+
Підволочиськ	8056	+	Новосілка	1408	+
Богданівка	1020	+	Магдалівка	602	+
Галушинці	622	+	Телківка	207	–
Дорофіївка	394	+	Митниця	170	–
Жеребки	597	+	Полупанівка	722	+
Іванівка	1013	+	Остап'є	1598	+
Кам'янка	1376	+	Хоптянка	126	–
Мовчанівка	363	+	Скориківська ОТГ		
Качанівка	1122	+	Скорики	589	+
Клебанівка	400	+	Климківці	240	+
Шевченкове	158	–	Медин	482	–
Мислова	415	+	Воробіївка	234	+
Оріховець	693	+	Пеньківці	96	–
Рожиськ	305	–	Просівці	57	–
Староміщина	760	+	Кошляки	734	+
Супранівка	350	+	Голотки	338	+
Коршилівка	123	–	Пальчинці	450	+
Росохуватець	272	+	Щаснівка	76	–
Хмелиська	615	+	Терпилівка	291	–
Чернилівка	440	+	Гуцанки	122	–
Турівка	599	+	Лозівка	209	+
Тарноруда	13	–	Ободівка	95	–
Фащівка	149	+			

Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки	Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки
Теребовлянський район					
Золотниківська ОТГ			Конопівка	665	+
Золотники	1705	+	Кривки	227	–
Бурканів	757	+	Дворіччя	534	+
Гайворонка	453	+	Заздрість	840	+
Вишнівчик	600	+	Ладичин	1120	+
Вишеньки	16	–	Теребовлянська ОТГ		
Гвардійське	407	+	Теребовля	13678	+
Котузів	383	+	Ласківці	1758	+
Зарваниця	295	+	Кровинка	1373	+
Сапова	139	+	Лошнів	1185	+
Багатківці	561	+	Плебанівка	1042	–
Бенева	301	+	Мшанець	1042	+
Маловоди	230	+	Підгайчики	910	+
Надрічне	460	+	Долина	804	+
Семиківці	221	+	Вербівці	744	+
Підруда	94	–	Довге	650	+
Соколів	495	+	Гумниська	637	–
Сокільники	252	–	Нова Могильниця	602	+
Панталиха	57	–	Стара Могильниця	487	–
Соснів	510	+	Романівка	588	+
Гончарки	26	–	Семенів	550	+
Раковець	242	+	Боричівка	525	+
Іванівська ОТГ			Залав'є	523	–
Іванівка	1458	+	Деренівка	471	–
Лозівка	116	–	Застіноче	464	–
Глещава	682	+	Сущин	437	–
Ілавче	1373	+	Зеленче	422	–
Сороцьке	853	+	Острівець	406	–
Микулинецька ОТГ			Слобідка	382	–
Микулинці	3713	+	Остальці	352	–
Воля	794	–	Малів	291	–
			Підгора	83	–
Тернопільський район					
Байковецька ОТГ			Дичків	702	+
Байківці	2568	+	Красівка	427	+
Шляхтинці	840	+	Грабовець	820	+

Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки	Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки
Гаї-Гречинські	658	–	Білоскірка	338	+
Лозова	655	+	Козівка	714	+
Курники	375	+	Баворів	577	+
Стегниківці	660	+	Застав'є	388	+
Дубівці	660	+	Скоморохи	496	+
Великогаївська ОТГ			Смолянка	286	+
Великі Гаї	4476	+	Прошова	725	+
Товстолуг	737	+	Теофілівка	68	–
Застінка	349	+			
Чортківський район					
Заводська ОТГ			Ромашівка	608	+
Заводське	3461	–	Білий Потік	268	+
Угринь	1002	+	Колиндянська ОТГ		
Білобожницька ОТГ			Колиндяни	1671	+
Білобожниця	1592	+	Великі Чернокінці	996	+
Мазурівка	166	–	Давидківці	832	+
Калинівщина	396	+	Малі Чернокінці	419	+
Семаківці	207	–	Тарнавка	322	+
Ридодуби	591	+	Чернокінецька Воля	431	+
Шумський район					
Великодедеркальська ОТГ			Антонівці	11	–
Великі Дедеркали	1139	+	Кордишів	468	+
Вовківці	404	+	Круголець	278	–
Малі Дедеркали	626	+	Мирове	416	–
Мізюринці	294	+	Літовище	363	+
Радошівка	312	+	Сошище	134	–
Садки	452	+	Онишківці	609	+
Шкроботівка	584	+	Потуторів	406	+
Шумська ОТГ			Рохманів	733	+
Шумськ	5457	+	Залужжя	353	–
Андрушівка	315	+	Обич	735	+
Кутянка	181	–	Соснівка	434	+
Переморівка	126	–	Бірки	416	–
Руська Гута	256	–	Стіжок	351	+
Боложівка	753	+	Сураж	1338	+
Бриків	940	+	Ходаки	399	–
Коновиця	95	–	Тілявка	527	+

Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки	Населений пункт	Населення	Наявність бібліотеки
Биківці	686	+	Одерадівка	58	–
Жолобки	436	+	Башківці	202	–
Залісці	716	+	Угорськ	570	+
Забара	94	–	Шумбар	707	+
Велика Іловиця	297	+	Новостав	585	–
Мала Іловиця	194	–			

ДОДАТОК 3. МОЖЛИВІ МАРШРУТИ РУХУ БІБЛІОБУСУ В ОТГ ШУМСЬКОГО РАЙОНУ

Звідки	Куди	Відстань по автошляху	Час у дорозі
1-й МАРШРУТ			
Велика Іловиця	Мала Іловиця	2 км	7 хв
Мала Іловиця	Антонівці	5 км	10 хв
Антонівці	Стіжок	6 км	10 хв
Стіжок	Башківці	14 км	24 хв
Башківці	Одєрадівка	6 км	13 хв
Одєрадівка	Жолобки	7 км	13 хв
Жолобки	Залужжя	10 км	16 хв
Усього 1-й маршрут		50 км	1 год 33 хв
2-й МАРШРУТ			
Забара	Сошище	8 км	23 хв
Сошище	Літовище	5 км	14 хв
Літовище	Кутянка	9 км	22 хв
Кутянка	Руська Гута	3 км	7 хв
Руська Гута	Андрушівка	3 км	9 хв
Андрушівка	Переморівка	5 км	14 хв
Усього 2-й маршрут		33 км	1 год 29 хв
3-й МАРШРУТ			
Соснівка	Бірки	4 км	9 хв
Бірки	Новостав	3 км	7 хв
Новостав	Кордишів	8 км	10 хв
Кордишів	Мирове	3 км	7 хв
Мирове	Круголець	8 км	12 хв
Круголець	Ходаки	13 км	15 хв
Усього 3-й маршрут		39 км	1 год
4-й МАРШРУТ			
Мізюринці	Радосівка	3 км	8 хв
Радосівка	Вовківці	9 км	15 хв
Вовківці	Садки	5 км	10 хв
Садки	Потуторів	5 км	13 хв
Потуторів	Коновиця	16 км	32 хв
Усього 4-й маршрут		38 км	1 год 18 хв

ДОДАТОК 4. МОЖЛИВІ МАРШРУТИ РУХУ БІБЛІОБУСУ В ОТГ ПІДВОЛОЧИСЬКОГО, ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОГО І ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО РАЙОНІВ

Звідки	Куди	Відстань по автошляху	Час у дорозі
1-й МАРШРУТ			
Сапова	Зарваниця	4 км	8 хв
Зарваниця	Котузів	8 км	18 хв
Котузів	Гвардійське	4 км	12 хв
Гвардійське	Гайворонка	11 км	26 хв
Гайворонка	Сокільники	8 км	18 хв
Сокільники	Панталиха	7 км	9 хв
Панталиха	Вишеньки	21 км	21 хв
Усього 1-й маршрут		63 км	1 год 52 хв
2-й МАРШРУТ			
Гончарки	Соколів	6 км	12 хв
Соколів	Надрічне	2 км	6 хв
Надрічне	Раковець	5 км	11 хв
Раковець	Семиківці	5 км	7 хв
Семиківці	Бенева	3 км	10 хв
Бенева	Підруда	9 км	25 хв
Підруда	Маловоди	2 км	6 хв
Усього 2-й маршрут		32 км	1 год 17 хв
3-й МАРШРУТ			
Красівка	Застінка	4 км	9 хв
Застінка	Білоскірка	5 км	12 хв
Білоскірка	Застав'є	7 км	15 хв
Застав'є	Смолянка	4 км	10 хв
Смолянка	Скоморохи	3 км	5 хв
Скоморохи	Теофілівка	2 км	5 хв
Усього 3-й маршрут		25 км	56 хв
4-й МАРШРУТ			
Панасівка	Поплави	11 км	16 хв
Поплави	Теклівка	7 км	13 хв
Теклівка	Митниця	2 км	4 хв
Митниця	Поділля	15 км	32 хв
Поділля	Хоптянка	3 км	7 хв
Хоптянка	Зарубинці	8 км	15 хв
Усього 4-й маршрут		46 км	1 год 27 хв
5-й МАРШРУТ			

Звідки	Куди	Відстань по автошляху	Час у дорозі
Мовчанівка	Мислова	11 км	15 хв
Мислова	Чернилівка	6 км	13 хв
Чернилівка	Рожиськ	7 км	16 хв
Рожиськ	Тарноруда	5 км	15 хв
Тарноруда	Фащівка	6 км	14 хв
Усього 5-й маршрут		35 км	1 год 13 хв
6-й МАРШРУТ			
Супранівка	Коршилівка	3 км	7 хв
Коршилівка	Росохуватець	2 км	5 хв
Росохуватець	Клебанівка	7 км	20 хв
Клебанівка	Шевченкове	3 км	7 хв
Шевченкове	Климківці	13 км	26 хв
Климківці	Медин	4 км	7 хв
Усього 6-й маршрут		32 км	1 год 12 хв
7-й МАРШРУТ			
Лисичинці	Шельпаки	3 км	7 хв
Шельпаки	Сухівці	3 км	5 хв
Сухівці	Гнилички	5 км	6 хв
Гнилички	Козярі	5 км	8 хв
Козярі	Голошинці	2 км	4 хв
Голошинці	Терпилівка	10 км	20 хв
Терпилівка	Ободівка	5 км	10 хв
Ободівка	Гуцанка	4 км	11 хв
Усього 7-й маршрут		37 км	1 год 11 хв
8-й МАРШРУТ			
Дорофіївка	Пеньківці	7 км	15 хв
Пеньківці	Просівці	3 км	8 хв
Просівці	Воробіївка	3 км	6 хв
Воробіївка	Голотки	10 км	7 хв
Голотки	Пальчинці	9 км	21 хв
Пальчинці	Щаснівка	5 км	10 хв
Усього 8-й маршрут		37 км	1 год 7 хв

ДОДАТОК 5. ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРЕСУВНОГО БІБЛІОТЕЧНОГО ПУНКТУ БІБЛІОБУС ГАЗ 2705¹²

Тип автомобіля	суцільнометалевий автофургон
Маса спорядженого автомобіля, кг	2000-2900
Довжина, мм	5500
Ширина, мм	2075
Висота, мм	2285
Витрати палива при швидкості 60 км/ год, л	10,5-11
Витрати палива при швидкості 80 км/ год, л	13-15
Паливний бак, л	70

¹²Джерело: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2016-05-05-000114-a>